

PR. 220/23.05.16
CAI, 2j

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA**



**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 198
Tel. 24-36-41

Nr. 06/2728 din 20.06. 2016
La nr.220 din 23 mai 2016

**Biroul Permanent al Parlamentului
Republicii Moldova**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege cu privire la principiile subvenționării în agricultură și dezvoltare rurală.

Anexă: potrivit textului – 11 (unsprezece) file.

Director adjunct

Vadim COJOCARU

Ex: N. Cheptea
Tel:022 257-375

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	1679
27	06 2016
Ora	



RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului

de lege cu privire la principiile subvenționării în agricultură și dezvoltare rurală

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este deputat în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Prin proiect se propune instituirea unui cadru legislativ privind subvenționarea sectorului agroindustrial și dezvoltarea rurală din Republica Moldova care să contribuie la susținerea intereselor producătorilor agricoli autohtoni. Prevederile legii stabilesc principiile generale ale politicii statului în domeniul agroindustrial, precum și măsurile de sprijin în sectorul agroindustrial.

Proiectul este însoțit de o notă informativă vastă care relevă informații detaliate în vederea justificării necesității promovării proiectului prenotat.

Potrivit autorului, implementarea proiectului va contribui la susținerea producătorilor autohtoni, la modernizarea sectorului agroindustrial, precum și la îmbunătățirea nivelului de trai în mediului rural.

d. Suficiența argumentării. Condițiile care au impus elaborarea proiectului de lege justifică necesitatea aprobării acestuia. Inițiativa derivă din necesitatea constituirii unui cadru legal adecvat care să reglementeze principiile subvenționării în agricultură și dezvoltare rurală.

Totodată, menționăm că, deși scopul reflectat este unul de interes sporit față de societate, proiectul conține unele norme care creează un câmp coruptibil lăsînd la discreția autorităților responsabile de implementarea prevederilor interpretarea normelor de drept. Ținînd cont din scopul expertizei anticorupție analiza normelor respective va fi efectuată în compartimentul II „Evaluarea în fond a proiectului”.

Reieșind din argumentele autorului din nota informativă potrivit căroră domeniul subvenționării producătorilor agricoli este legat de probleme de transparentă, birocrație excesivă și corupție, considerăm că proiectul necesită a fi examinat suplimentar prin prisma obiecțiilor invocate în raport, astfel încît să fie excluse riscurile corupție care, la aplicare vor genera sau spori pericolul comiterii unor acte de corupție.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Fundamentarea economico-financiară lipsește, deși prevederile proiectului presupun cheltuieli financiare. Astfel, implementarea Registrului Digital Agroindustrial, care reprezintă un sistem informațional automatizat în baza căruia se formează resursa informațională departamentală cu privire la producătorii agricoli, precum și mijloacele de producție agricolă create în vederea susținerii procesului de elaborare, monitorizare și evaluare a politicilor de dezvoltare agricolă și rurală vor necesita cheltuieli financiare. Aceste mijloace financiare urmează a fi estimate și rezervate de către autoritatea responsabilă, întrucât de stabilirea exactă a cuantumului mijloacelor bănești necesare, precum și de sursele de acoperire a acestora depinde implementarea proiectului.

În cazul în care proiectul nu are acoperire financiară pentru anul în care se adoptă este necesar să se atragă atenția la momentul producerii efectelor juridice a acestuia. În opinia noastră, implementarea proiectului dat, cu certitudine, va implica cheltuieli financiare, care trebuiau cu necesitate să fie estimate și prevăzute.

În acest context, propunem ca nota informativă să fie completată cu prevederi referitoare la fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare, condiție obligatorie prevăzută la art. 20 lit.d) din Legea nr.780 din 26.12.2001 privind actele legislative.

1.3 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesele producătorilor agricoli. Însă, reieșind din faptul că în proiect au fost identificate unele deficiențe la compartimentul privind atribuțiile autorităților publice în domeniul subvenționării agriculturii și mediului rural, există riscul prejudicierii intereselor subiecților enunțați mai sus.

Astfel, pentru a nu admite promovarea unor interese individuale sau de grup în lipsa unei justificări a interesului public, propunem de examinat eficiența actului de reglementare, prin prisma obiecțiilor invocate în compartimentul II al raportului de expertiză anticorupție.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Referitor la acest compartiment menționăm că proiectul este insuficient compatibil cu standardele anticorupție. Deși proiectul conține la art.7 „principiile de bază ale activității de subvenționare” referințe generale privind transparența decizională, acestea, însă, nu sunt suficiente pentru a asigura transparența activităților autorităților. Articolul nu prevede expres modalitatea de prezentare a informației de interes public. Ne referim aici la obligativitatea autorității publice de a asigura accesul la proiectele de decizii și la materialele aferente prin publicarea obligatorie a lor pe pagina web oficială a acestora, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile, la solicitarea persoanei interesate. Lipsa prevederilor date va limita accesul persoanelor la informația necesară pentru a-și exercita drepturile și obligațiile ce le revin.

Astfel, potrivit art.10 din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, fiecare stat parte ia, conform principiilor fundamentale ale sistemului său juridic, măsurile necesare pentru a spori transparența administrației sale publice în ceea ce privește organizarea, funcționarea și procesele decizionale. Aceste măsuri pot include:

- 1) adoptarea de proceduri care să permită publicului obținerea informațiilor privind organizarea, funcționarea și procesele decizionale ale autorității publice;
- 2) publicarea informațiilor privind rapoartele de activitate sau riscurile de corupție în cadrul autorității etc.

Ținând cont că activitatea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură (în continuare Agenție) este una de interes general, propunem ca proiectul să fie completat cu norme care ar respecta transparența în procesul decizional.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. La momentul efectuării expertizei anticorupție, proiectul a fost regăsit pe pagina web a autorului conform prevederilor Legii privind transparența în procesul decizional nr. 239-XVI din 13.11.2008.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigui

La art.1 alin.(1) din proiect „Prezenta lege stabilește principiile generale ale politicilor statului în domeniul încurajării și stimulării producerii agricole...”.

Utilizarea sintagmei „domeniul încurajării și stimulării producerii agricole” este confuză, deoarece nu definește clar domeniul de aplicare a prevederilor proiectului de lege. Potrivit tehnicii legislative, domeniul de reglementare a legii trebuie să fie definit clar și concis, pentru a exclude careva interpretări discreționare în procesul de aplicare a prevederilor.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a substitui sintagma „încurajării și stimulării producerii agricole” cu cuvântul „agricol”.

La art.1 alin.(1) din proiect „Prezenta lege stabilește principiile generale ale politicilor statului în domeniul...temeiurile economice ale susținerii dezvoltării sectorului agroindustrial”.

Sintagma „temeiurile economice” nu corespunde conținutului și domeniului de reglementare a prevederii. În cazul dat, se stabilesc direcțiile sau măsurile de sprijin în sectorul agroindustrial. Este necesar de utilizat termenii după același fenomen.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a substitui sintagma „temeiurile economice ale” cu sintagma „direcțiile de utilizare în”.

La art.22 alin.(1) din proiect „una din activitățile prevăzute la art.17 alin.(2) lit.a)-e) pot beneficia de proiecte start-up...”.

Trimiterile din norma enunțată mai sus sunt eronate, întrucât art.17 alin.(2) nu conține lit.a)-e). În cazul dat, norma de trimitere nu are acoperire legală.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a analiza suplimentar norma în cauză, prin excluderea erorii date. Această obiecție este valabilă și pentru alin.(3) art.22 din proiect.

La art.33 alin.(5) din proiect „Beneficiarii de subvenții sînt obligați să prezinte informația și documentele solicitate în cadrul verificărilor. În cazul refuzului de a prezenta informația și documentele solicitate, Agenția este în drept să respingă cererea de acordare a subvenției cu informarea producătorului agricol, sau după caz să inițieze restituirea sumelor acordate”.

Utilizarea sintagmei „beneficiari” în contextul dat nu este conformă, deoarece statutul de beneficiar apare în cazul în care este avizul pozitiv pentru subvenționare.

În ceea ce privește sintagma „sau după caz să inițieze restituirea sumelor acordate”, acesta se referă la beneficiarii subvenției care nu au respectat criteriile de eligibilitate. Considerăm că trebuie de exclus aceste confuzii, întrucît în procesul de implementare a prevederilor vor crea deficiențe.

Recomandarea: Propunem de substituit cuvîntul „beneficiarii” cu cuvîntul „solicitanții” și de prevăzut aparte procedurile de verificare, într-un caz, a documentelor, în alt caz, a respectării criteriilor de eligibilitate.

2. Conflicte ale normelor de drept

La art.3 din proiect „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură – instituție publică pe lîngă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, responsabilă de gestionarea eficientă a Fondului de Dezvoltare...”.

Acordarea statutului de instituție publică Agenției este contrar prevederilor art.32 alin.(1) al Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate care stipulează că pot fi constituite instituții publice în vederea realizării unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățămînt și a altor funcții de interes public cu caracter necomercial, de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, „cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică”, în sfera de competență a acestora. Agenția, potrivit competențelor funcționale instituite prin proiect (art.15 și 30 din proiect), este organul responsabil de supravegherea și controlul asupra utilizării conform destinației a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, ceea ce presupune că statutul juridic al acesteia se încadrează în excepția enunțată mai sus.

Recomandarea: Se recomandă autorului de analiza suplimentar statutul Agenției, întucît în variata propusă contravine prevederilor legii. Această obiecție este valabilă și pentru art.15 alin.(1) din proiect.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Nu sînt identificate norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb, capabile să genereze coruptibilitate.

4. Discreții excesive ale autorităților publice

La art.8 alin.(3) din proiect „Nu se consideră încălcarea principiului tratamentului egal aplicarea în privința unui cerc de persoane, deosebit după unele trăsături obiective, un regim de reglementare diferit de cel aplicat unui alt cerc de persoane identificat în baza unui alt criteriu, dacă o astfel de tratare diferită rezultă din obiectivele strategice

de dezvoltare”.

Prin norma dată, de fapt, se încalcă principiul expus la art.8 alin.(1) „Principiul tratamentului egal” din proiect, potrivit căruia statul, în persoana autorității administrației publice abilitate, aplică în mod nediscriminatoriu criteriile și mijloacele de acordare a subvențiilor pentru sectorul agroindustrial și mediul rural față de toți solicitanții, precum și în raport procentual pentru toți potențialii beneficiari. Considerăm că prin excepția dată, în primul rând, se va încălca principiul tratamentului egal care este unul universal, iar în al doilea rând, există pericolul ca autoritatea responsabilă de gestionarea și distribuirea subvențiilor de la stat, prin derogarea dată, să promoveze și să protejeze interesele unui grup de persoane, în dependență de scop sau interes, în vederea obținerii subvențiilor contrar regimului juridic stabilit în acest sens, ceea ce va prejudicia nejustificat interesele beneficiarilor.

Recomandarea: În vederea respectării principiului tratamentului egal, propunem de exclus norma dată din proiect.

Art.15 alin.(2) lit.e) din proiect „monitorizează respectarea criteriilor de eligibilitate și a condițiilor contractuale de acordare a ajutorului financiar nerambursabil de către beneficiari după efectuarea plăților”.

Deși norma instituie o atribuție de bază a Agenției, aceasta nu prevede expres mecanismul de monitorizare a respectării criteriilor de eligibilitate și a condițiilor contractuale de acordare a ajutorului financiar nerambursabil de către beneficiari după efectuarea plăților. Considerăm că procesul de monitorizare în domeniul dat este unul important din punct de vedere al performanțelor și al eficienței folosirii resurselor umane, materiale și financiare.

Recomandarea: În contextul analizei expuse mai sus, propunem de completat proiectul cu prevederi privind procesul de monitorizare a respectării criteriilor de eligibilitate și a condițiilor contractuale de acordare a ajutorului financiar nerambursabil de către beneficiari după efectuarea plăților.

Art.15 alin.(2) lit.h) din proiect „exercită alte atribuții necesare implementării politicii statului în domeniul susținerii agriculturii, aferente domeniului subvenționării în agricultură”.

Norma este discreționară, deoarece nu prevede expres atribuțiile de bază ale Agenției. De asemenea, nu sunt clare politicile statului în domeniul susținerii agriculturii, „aferente domeniului subvenționării în agricultură”. Lipsa exhaustivă a competențelor funcționale ale Agenției va acorda dreptul de a aplica, la propria discreție și „alte atribuții” care ar putea excede aceste competențe, ceea ce ar prejudicia interesele producătorilor agricoli. Dat fiind faptul că segmentul în cauză este susceptibil la manifestări de corupție este necesar de exclus astfel de riscuri.

Recomandarea: Pentru a nu admite discreții din partea Agenției, propunem autorului de a prevedea expres atribuțiile Agenției. Această obiecție este valabilă și pentru art.31 alin.(4) lit.d) din proiect.

Art.15 alin.(5) „În activitatea sa, Agenția este asistată de un Consiliu de Supraveghere, format din 7 membri, reprezentanți ai autorității centrale din domeniul agriculturii, Agenției, Ministerului finanțelor, asociațiilor profesionale de profil” și art.16 din proiect „Consiliul de Supraveghere”

Deși norma prevede numărul total al membrilor Consiliului de Supraveghere (7 membri), aceasta nu stabilește expres numărul de membri distribuit pentru fiecare entitate. Lipsa prevederilor date va lăsa la discreția Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare partajarea funcțiilor în Consiliu.

În ceea ce privește constituirea Consiliului de Supraveghere, menționăm că acesta dublează în mare parte atribuțiile de bază ale Agenției, și anume în supravegherea și monitorizarea subvențiilor alocate. Mai mult decât atât, atribuțiile Consiliului dat pot fi realizate de către Agenție, întrucât fac parte din procesele de activitate funcțională a acesteia. În caz contrar, există riscul instituirii unor atribuții paralele în procesul de supraveghere și monitorizare a subvențiilor acordate de către Agenție.

Recomandarea: În contextul analizei expuse mai sus, propunem de analizat suplimentar necesitatea instituirii Consiliului de Supraveghere în cadrul Agenției, întrucât în varianta propusă, acesta dublează unele atribuții ale Agenției.

La art.6 alin.(2) lit.i) din proiect „exercitarea altor atribuții, în conformitate cu prezenta lege”.

Acordarea dreptului Consiliului de Supraveghere de a exercita și „alte atribuții” este discreționară, deoarece acesta dobândește dreptul de a exercita, la propria discreție, alte atribuții funcționale care ar putea excede cadrul legal în domeniu sau ar putea dubla atribuțiile Agenției. Astfel de construcții normative trebuie de exclus, întrucât la aplicare generează sau sporesc pericolul comiterii unor fapte de corupție.

Recomandarea: Se recomandă autorului de a exclude lit.i) al art.6 din proiect sau de prevăzut exhaustiv atribuțiile funcționale ale Consiliului.

La art.19 alin.(4) din proiect „Mărimea subvenției acordate pentru fiecare măsură de sprijin variază...cu excepția cazurilor de reglementare a subvenției și mărimii acesteia prin alte legi”.

Instituirea excepției de modificare a mărimii subvenției acordate pentru fiecare măsură de sprijin în domeniul agroindustrial prin alte legi este nejustificată din punct de vedere procedural, întrucât proiectul prenotat reglementează domeniul și sfera de reglementare a procedurii de stabilire a mărimii subvenției și de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli. Prin urmare, orice excepție de la regula generală trebuie să fie prevăzută în legea-cadru care reglementează sfera dată. Pericolul aplicării normei date constă în faptul că legiuitorul dobândește dreptul de a institui prin alte legi mărimea subvenției, în dependență de interes sau scop (protejarea unor interese de grup, beneficii avantaje etc.), ceea ce ar prejudicia interesele producătorilor agricoli.

Recomandarea: În contextul analizei expuse, propunem autorului de a exclude sintagma „cu excepția cazurilor de reglementare a subvenției și mărimii acesteia prin alte legi”.

La art.19 alin.(6) din proiect „Suma maximă pe care o poate solicita un producător agricol va fi stabilită de autoritatea administrativă centrală, reieșind din prioritățile strategice ale sectorului agroindustrial și dezvoltare rurală”.

Atribuirea dreptului Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare de a stabili mărimea maximă a subvenției pe care o poate solicita un producător agricol este discreționară și excesivă, deoarece acestea sunt norme primare care trebuie reglementate prin lege. Pericolul aplicării normei date constă în faptul că autoritatea va stabili la nivel de act

departamental suma maximală a subvenției, ca fiind o modalitate mai simplă de modificare și aprobare a sumei date.

Recomandarea: *În vederea excluderii unor abuzuri procedurale din partea autorității publice centrale, propunem ca suma maximală care va fi acordată producătorului agricol să fie aprobată anual prin hotărâre de Guvern. Această obiecție este valabilă și pentru alin.(7) art.19 din proiect.*

La art.20 obiecție de ordin general „Plăți directe”.

Noul concept de „plată directă” care se prezintă drept sprijin financiar, nerambursabil acordat de către Agenție, exprimat în sumă fixă pe unitate de suprafață de teren cultivat și/sau cap de animal nu este pe deplin reglementat din punct de vedere procedural. Astfel, conform alin.(2) art.20 din proiect nu este prevăzut expres categoria de culturi agricole, suprafața terenurilor, speciile și numărul de animale care vor beneficia de plăți directe, ceea ce denotă că autoritatea publică centrală, la propria discreție, la nivel de act departamental, își va stabili reglementările, pe cînd acestea sunt norme speciale care trebuie să fie stabilite în lege. De asemenea, prevederile alin.(3) al aceluiași articol nu stabilește expres care sunt „activitățile de importanță strategică”, „produsele cu valoare adăugată” și „localitățile din zonele defavorizate”. Acestea fiind stabilite de către autoritatea publică centrală, la propria latitudine, la nivel de act departamental, pe cînd normele speciale trebuie să fie stabilite prin lege sau la nivel de hotărâre de Guvern.

Totodată, sunt neclarități referitor la aplicabilitatea noțiunii de „subvenție” care, de asemenea, este un ajutor bănesc nerambursabil și a noțiunii de „plată directă”, și anume care sunt deosebirile după conținut și procedură. Or, procedura de aplicare a „plăților directe” nu va parcurge etapele de eligibilitate de obținere a subvenției, și anume recepționarea, examinarea, inspectarea, autorizarea cererilor de solicitare a subvențiilor și monitorizarea subvențiilor acordate. Pericolul aplicării normei date constă în faptul că autoritatea este „provocată” să-și creeze condiții, care-i facilitează activitatea, chiar și în detrimentul intereselor beneficiarilor.

În concluzie, menționăm că statul trebuie să susțină financiar sectorul agroindustrial, ca fiind o componentă strategică atât din punct de vedere economic, cît și din punct de vedere social, însă este necesar de reglementat clar mecanismul de aplicare a plăților directe, astfel încît să nu prejudiciem pe de o parte, interesul statului, iar pe de altă parte, interesele producătorilor agricoli.

Recomandarea: *În contextul celor expuse mai sus, propunem autorului de a analiza suplimentar capitolul privind „plățile directe”, prin reglementarea mecanismului de aplicare a plăților directe. În caz contrar, norma nu se susține.*

La art.23 alin.(1) din proiect „Cuantumul subvenției/plății directe, care urmează a fi achitată solicitantului, poate fi redusă în cazul...”.

Sintagma „poate fi redusă” este discreționară, datorită faptului că acordă un spectru larg și discreționar Agenției de a decide referitor la reducerea cuantumului subvenției și plății directe. Este necesar de exclus astfel de construcții normative, întrucît la aplicare vor genera manifestări de corupție, prin reducerea cuantumului subvenției/plății directe, de la caz la caz, în dependență de interes sau scop.

Recomandarea: *Pentru a evita careva interpretări discreționare a conținutului normei de către persoanele responsabile de aplicarea prevederilor date, propunem de substituit sintagma „poate fi” cu cuvîntul „este”.*

La art.23 alin.(1) lit.a) din proiect „prezentării informațiilor incomplete pentru obținerea/plăților directe sau ca rezultat al excluderii unor componente neeligibile spre subvenționare, fapt ce, conform naturii sale și legislației în vigoare, nu servește în calitate de temei pentru refuzul subvenționării, dar reclamă reducerea subvenției/plăților directe acordate proporțional cu informația neprezentată”.

Reducerea cuantumului subvenției/plății directe în baza normei date, în primul rând, distorsionează natura și scopul subvenționării care presupune un suport financiar, stabilit în urma unor calculări metodologice, acordat în condițiile respectării criteriilor de eligibilitate și, nu unul limitativ sau parțial, iar în al doilea rând, reducerea cuantumului subvenției/plății directe în cazul prezentării informațiilor incomplete la etapa obținerii subvenției, de fapt, este temei de excludere a examinării cererii. De asemenea, creează confuzii și discreții norma „ca rezultat al excluderii unor componente neeligibile spre subvenționare, fapt ce, conform naturii sale și legislației în vigoare, nu servește în calitate de temei pentru refuzul subvenționării, dar reclamă reducerea subvenției/plăților directe acordate proporțional cu informația neprezentată”, întrucât lasă la discreția autorității stabilirea temeiului de refuz, fără careva criterii clare în acest sens.

Există riscul ca o parte din mijloacele financiare pentru subvenționare să fie direcționate, în mod discreționar, unor grupuri de persoane care nu întrunesc pe deplin criteriile de eligibilitate, ceea ce ar prejudicia interesele producătorilor agricoli care întrunesc pe deplin criteriile date, prin lipsa mijloacelor financiare în Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.

Recomandarea: Se recomandă autorului de analiza suplimentar necesitatea introducerii art.23 „Reducerea cuantumului subvenției/plății directe”, întrucât în varianta propusă acesta este insuficient reglementat.

La art.23 alin.(1) lit.b) din proiect „încălcării, după obținerea subvenției, a normei tehnice și/sau tehnologice privind activitatea de producție agricolă supusă subvenționării care nu este de natură substanțială pentru reclamarea restituirii subvenției sau neacordării acesteia, dar necesită reducerea plății directe acordate sau care ar putea fi acordată”.

Suplimentar la analiza riscurilor identificate la procedura de aplicare a reducerii cuantumului subvenției, menționăm că norma dată este generatoare de manifestări de corupție, și anume prin utilizarea sintagmei „nu este de natură substanțială pentru reclamarea restituirii subvenției sau neacordării acesteia”. În cazul dat, se lasă la latitudinea responsabililor de a decide dacă încălcarea este una „substanțială”, fără careva criterii clare în acest sens. Există riscul ca autoritatea, de la caz la caz, în dependență de interes sau scop (beneficii, avantaje etc.), să decidă reducerea cuantumului subvenției, deși, încălcarea ar putea constitui temei de reclamare a subvenției.

Recomandarea: Propunem autorului de a analiza suplimentar necesitatea introducerii art.23 „Reducerea cuantumului subvenției/plății directe”, întrucât în varianta propusă acesta este insuficient reglementat.

La art.23 alin.(1) lit.c) din proiect „în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare”.

Sintagma „în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare” este cu un înalt nivel de coruptibilitate, datorită faptului că acordă posibilitatea autorității de a decide, la propria discreție, asupra cazurilor de reducere a cuantumului subvenției. Este necesar de exclus

astfel norme, întrucît în situația în care nu există lista exhaustivă a condițiilor de reducere a sumei subvenției, va subsista pericolul interpretării și aplicării discreționare a conținutului acestora.

Recomandarea: Propunem autorului de analiza suplimentar necesitatea introducerii art.23 „Reducerea cuantumului subvenției/plății directe”, întrucît în varianta propusă acesta nu se susține.

La art.33 alin.(5) din proiect „Beneficiarii de subvenții sînt obligați să prezinte informația și documentele solicitate în cadrul verificărilor... respingă cererea de acordare a subvenției cu informarea producătorului agricol, sau după caz să inițieze restituirea sumelor acordate”.

Norma dată nu prevede termenul de înștiințare a producătorului agricol despre respingerea cererii de acordare a subvenției. Această lacună va acorda Agenției aplicarea discreționară a normei fără existența unor termene clare în acest sens.

Recomandarea: În scopul sporirii aplicabilității prevederilor, propunem de prevăzut termenul de înștiințare a producătorului agricol.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Nu sînt identificate cerințe excesive, care să depășească cadrul rezonabil pentru realizarea drepturilor sau obligațiilor subiecților vizați.

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

La art.14 alin.(2) lit.d) din proiect „întreprinde măsurile necesare informării spectrului cît mai larg de producători agricoli privitor la condițiile de accesare a subvențiilor pentru agricultură și dezvoltare rurală”.

Unele concluzii generale privind accesul la informația de interes public a fost expusă la capitolul I al raportului de expertiză anticorupție. Suplimentar menționăm că, deși asigurarea transparenței este una din atribuțiile de bază a autorității administrative centrale, aceasta este una declarativă, deoarece nu reglementează expres procedura de asigurare a accesului publicului general la informația referitoare la implementarea proiectului.

Recomandarea: În vederea respectării și asigurării principiului transparenței decizionale, propunem de completat proiectul cu reglementări privind accesului persoanelor la informația de interes public, astfel încît aceștia să-și poată exercita drepturile și obligațiile ce le revin, cum ar fi plasarea proceselor decizionale (rapoarte, dări de seamă, anunțuri etc.) pe pagina web oficială a autorității, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile.

7. Lipsa sau insuficiența mecanismelor de control

Art.15 alin.(2) lit.d) din proiect „efectuează verificări pe teren ale investițiilor pentru a stabili eligibilitatea plăților directe”.

Atribuirea competenței Agenției de a efectua verificări pe teren privind utilizarea mijloacelor financiare subvenționate nu este corelată cu prevederile Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr.131 din 08.06.2012 care reglementează procedura de organizare și desfășurare controlului de stat, principiile fundamentale ale controlului, precum și procedura de efectuare a controlului. Potrivit art. 2 al legii enunțate mai sus „control de stat” reprezintă totalitatea acțiunilor de verificare a respectării de către persoanele supuse controlului a prevederilor legislației, realizate de un organ abilitat cu funcții de control sau de un grup de instituții similare. Iar, Agenția nu este inclusă în lista organelor abilitate cu dreptul de a iniția controale și de a acorda mandate de control în domeniile aferente care este anexă la legea enunțată mai sus.

Astfel, aplicarea procedurii de verificare pe teren a investițiilor de către Agenție, de fapt, este o procedură de control preliminară a documentelor prezentate pentru subvenționare, care nu este ajustată la reglementările speciale privind cadrul juridic și instituțional în domeniul efectuării controlului de stat asupra activității de întreprinzător.

În concluzie, menționăm că mecanismul de control propus prin proiect nu corespunde cadrului legal și instituțional în domeniul efectuării controlului de stat, ceea ce va duce la conflicte de norme de drept și la prejudicierea intereselor subiecților raporturilor date.

Recomandarea: Prin prisma analizei expuse supra, propunem de analizat suplimentar mecanismul de control al subvențiilor.

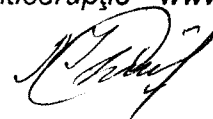
8. Responsabilitate și sancțiuni necorespunzătoare

Proiectul nu implică careva responsabilități și nu necesită referințe exprese la responsabilitate și sancțiunile aplicate pentru încălcarea prevederilor sale.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Natalia Cheptea
inspector principal al Direcției legislație și expertiză anticorupție
15 Iunie 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*



**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege cu privire la principiile subvenționării în agricultură și dezvoltare rurală**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	La art.1 alin.(1) din proiect „Prezenta lege stabilește principiile generale ale politicilor statului în domeniul încurajării și stimulării producerii agricole...”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Utilizarea sintagmei „domeniul încurajării și stimulării producerii agricole” este confuză, deoarece nu definește clar domeniul de aplicare a prevederilor proiectului de lege. Potrivit tehnicii legislative, domeniul de reglementare a legii trebuie să fie definit clar și concis, pentru a exclude careva interpretări discreționare în procesul de aplicare a prevederilor.	Se recomandă autorului de a substitui sintagma „încurajării și stimulării producerii agricole” cu cuvântul „agricol”.
2	La art.1 alin.(1) din proiect „Prezenta lege stabilește principiile generale ale politicilor statului în domeniul...temeiurile economice ale susținerii dezvoltării sectorului agroindustrial”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Sintagma „temeiurile economice” nu corespunde conținutului și domeniului de reglementare a prevederii. În cazul dat, se stabilesc direcțiile sau măsurile de sprijin în sectorul agroindustrial. Este necesar de utilizat termenii după același fenomen.	Se recomandă autorului de a substitui sintagma „temeiurile economice ale” cu sintagma „direcțiile de utilizare în”.
3	La art.22 alin.(1) din proiect „una din activitățile prevăzute la art.17 alin.(2) lit.a)-e) pot beneficia de proiecte start-up...”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Trimiterile din norma enunțată mai sus sunt eronate, întrucât art.17 alin.(2) nu conține lit.a)-e). În cazul dat, norma de trimitere nu are acoperire legală.	Se recomandă autorului de a analiza suplimentar norma în cauză, prin excluderea erorii date. Această obiecție este

				valabilă și pentru alin.(3) art.22 din proiect.
4	La art.33 alin.(5) din proiect „Beneficiarii de subvenții sînt obligați să prezinte informația și documentele solicitate în cadrul verificărilor. În cazul refuzului de a prezenta informația și documentele solicitate, Agenția este în drept să respingă cererea de acordare a subvenției cu informarea producătorului agricol, sau după caz să inițieze restituirea sumelor acordate”.	Utilizarea termenilor diferiți pentru același fenomen sau invers	Utilizarea sintagmei „beneficiari” în contextul dat nu este conformă, deoarece statutul de beneficiar apare în cazul în care este avizul pozitiv pentru subvenționare. În ceea ce privește sintagma „sau după caz să inițieze restituirea sumelor acordate”, acesta se referă la beneficiarii subvenției care nu au respectat criteriile de eligibilitate. Considerăm că trebuie de exclus aceste confuzii, întrucît în procesul de implementare a prevederilor vor crea deficiențe.	Propunem de substituit cuvîntul „beneficiarii” cu cuvîntul „solicitanții” și de prevăzut aparte procedurile de verificare, întru-un caz, a documentelor, în alt caz, a respectării criteriilor de eligibilitate.
5	La art.3 din proiect „Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură – instituție publică pe lîngă Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, responsabilă de gestionarea eficientă a Fondului de Dezvoltare...”.	Prevederi incompatibile cu legislația în vigoare	Acordarea statutului de instituție publică Agenției este contrar prevederilor art.32 alin.(1) al Legii nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate care stipulează că pot fi constituite instituții publice în vederea realizării unor funcții de administrare, sociale, culturale, de învățămînt și a altor funcții de interes public cu caracter necomercial, de care este responsabil ministerul sau altă autoritate administrativă centrală, „cu excepția celor de reglementare normativ-juridică, supraveghere și control de stat, precum și a altor funcții care implică exercitarea prerogativelor de putere publică”, în sfera de competență a acestora. Agenția, potrivit competențelor funcționale instituite prin proiect (art.15 și 30 din proiect), este organul responsabil de	Se recomandă autorului de analiza suplimentar statutul Agenției, întucît în variata propusă contravine prevederilor legii. Această obiecție este valabilă și pentru art.15 alin.(1) din proiect.

			supravegherea și controlul asupra utilizării conform destinației a mijloacelor Fondului Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural, ceea ce presupune că statutul juridic al acesteia se încadrează în excepția enunțată mai sus.	
6	La art.8 alin.(3) din proiect „Nu se consideră încălcarea principiului tratamentului egal aplicarea în privința unui cerc de persoane, deosebit după unele trăsături obiective, un regim de reglementare diferit de cel aplicat unui alt cerc de persoane identificat în baza unui alt criteriu, dacă o astfel de tratare diferită rezultă din obiectivele strategice de dezvoltare”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Prin norma dată, de fapt, se încalcă principiul expus la art.8 alin.(1) „Principiul tratamentului egal” din proiect, potrivit căruia statul, în persoana autorității administrației publice abilitate, aplică în mod nediscriminatoriu criteriile și mijloacele de acordare a subvențiilor pentru sectorul agroindustrial și mediul rural față de toți solicitanții, precum și în raport procentual pentru toți potențialii beneficiari. Considerăm că prin excepția dată, în primul rând, se va încălca principiul tratamentului egal care este unul universal, iar în al doilea rând, există pericolul ca autoritatea responsabilă de gestionarea și distribuirea subvențiilor de la stat, prin derogarea dată, să promoveze și să protejeze interesele unui grup de persoane, în dependență de scop sau interes, în vederea obținerii subvențiilor contrar regimului juridic stabilit în acest sens, ceea ce va prejudicia nejustificat interesele beneficiarilor.	În vederea respectării principiului tratamentului egal, propunem de exclus norma dată din proiect.
7	Art.15 alin.(2) lit.e) din proiect „monitorizează respectarea criteriilor de eligibilitate și a condițiilor contractuale de acordare a ajutorului financiar nerambursabil de către beneficiari după efectuarea plăților”.		Deși norma instituie o atribuție de bază a Agenției, aceasta nu prevede expres mecanismul de monitorizare a respectării criteriilor de eligibilitate și a condițiilor contractuale de acordare a ajutorului financiar nerambursabil de către beneficiari după efectuarea plăților. Considerăm că procesul de monitorizare în domeniul dat este unul important din punct de vedere al	În contextul analizei expuse mai sus, propunem de completat proiectul cu prevederi privind procesul de monitorizare a respectării criteriilor de eligibilitate și a condițiilor contractuale

			performanțelor și al eficienței folosirii resurselor umane, materiale și financiare.	de acordare a ajutorului financiar nerambursabil de către beneficiari după efectuarea plăților.
8	Art.15 alin.(2) lit.h) din proiect „exercită alte atribuții necesare implementării politicii statului în domeniul susținerii agriculturii, aferente domeniului subvenționării în agricultură”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Norma este discreționară, deoarece nu prevede expres atribuțiile de bază ale Agenției. De asemenea, nu sunt clare politicile statului în domeniul susținerii agriculturii, „aferente domeniului subvenționării în agricultură”. Lipsa exhaustivă a competențelor funcționale ale Agenției va acorda dreptul de a aplica, la propria discreție și „alte atribuții” care ar putea excede aceste competențe, ceea ce ar prejudicia interesele producătorilor agricoli. Dat fiind faptul că segmentul în cauză este susceptibil la manifestări de corupție este necesar de exclus astfel de riscuri.	Pentru a nu admite discreții din partea Agenției, propunem autorului de a prevedea expres atribuțiile Agenției. Această obiecție este valabilă și pentru art.31 alin.(4) lit.d) din proiect.
9	Art.15 alin.(5) „În activitatea sa, Agenția este asistată de un Consiliu de Supraveghere, format din 7 membri, reprezentanți ai autorității centrale din domeniul agriculturii, Agenției, Ministerului finanțelor, asociațiilor profesionale de profil” și art.16 din proiect „Consiliul de Supraveghere”	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Deși norma prevede numărul total al membrilor Consiliului de Supraveghere (7 membri), aceasta nu stabilește expres numărul de membri distribuit pentru fiecare entitate. Lipsa prevederilor date va lăsa la discreția Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare partajarea funcțiilor în Consiliu. În ceea ce privește constituirea Consiliului de Supraveghere, menționăm că acesta dublează în mare parte atribuțiile de bază ale Agenției, și anume în supravegherea și monitorizarea subvențiilor alocate. Mai mult decât atât, atribuțiile Consiliului dat pot fi realizate de către Agenție, întrucât fac parte din procesele de activitate funcțională a acesteia. În caz contrar, există riscul	În contextul analizei expuse mai sus, propunem de analizat suplimentar necesitatea instituirii Consiliului de Supraveghere în cadrul Agenției, întrucât în varianta propusă, acesta dublează unele atribuții ale Agenției.

			instituirii unor atribuții paralele în procesul de supraveghere și monitorizare a subvențiilor acordate de către Agenție.	
10	La art.6 alin.(2) lit.i) din proiect „exercitarea altor atribuții, în conformitate cu prezenta lege”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Acordarea dreptului Consiliului de Supraveghere de a exercita și „alte atribuții” este discreționară, deoarece acesta dobândește dreptul de a exercita, la propria discreție, alte atribuții funcționale care ar putea excede cadrul legal în domeniu sau ar putea dubla atribuțiile Agenției. Astfel de construcții normative trebuie de exclus, întrucât la aplicare generează sau sporesc pericolul comiterii unor fapte de corupție.	Se recomandă autorului de a exclude lit.i) al art.6 din proiect sau de prevăzut exhaustiv atribuțiile funcționale ale Consiliului.
11	La art.19 alin.(4) din proiect „Mărirea subvenției acordate pentru fiecare măsură de sprijin variază...cu excepția cazurilor de reglementare a subvenției și mărimii acesteia prin alte legi”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Instituirea excepției de modificare a mărimii subvenției acordate pentru fiecare măsură de sprijin în domeniul agroindustrial prin alte legi este nejustificată din punct de vedere procedural, întrucât proiectul prenotat reglementează domeniul și sfera de reglementare a procedurii de stabilire a mărimii subvenției și de repartizare a mijloacelor fondului de subvenționare a producătorilor agricoli. Prin urmare, orice excepție de la regula generală trebuie să fie prevăzută în legea-cadru care reglementează sfera dată. Pericolul aplicării normei date constă în faptul că legiuitorul dobândește dreptul de a institui prin alte legi mărirea subvenției, în dependență de interes sau scop (protejarea unor interese de grup, beneficii avantaje etc.), ceea ce ar prejudicia interesele producătorilor agricoli.	În contextul analizei expuse, propunem autorului de a exclude sintagma „cu excepția cazurilor de reglementare a subvenției și mărimii acesteia prin alte legi”.
12	La art.19 alin.(6) din proiect „Suma maximă pe care o	Competența de a aplica prevederea/luarea	Atribuirea dreptului Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare de a stabili mărirea maximă	În vederea excluderii unor abuzuri procedurale din

	<p>poate solicita un producător agricol va fi stabilită de autoritatea administrativă centrală, reieșind din prioritățile strategice ale sectorului agroindustrial și dezvoltare rurală”.</p>	<p>deciziei fără criterii clare</p>	<p>a subvenției pe care o poate solicita un producător agricol este discreționară și excesivă, deoarece acestea sunt norme primare care trebuie reglementate prin lege. Pericolul aplicării normei date constă în faptul că autoritatea va stabili la nivel de act departamental suma maximală a subvenției, ca fiind o modalitate mai simplă de modificare și aprobare a sumei date.</p>	<p>partea autorității publice centrale, propunem ca suma maximală care va fi acordată producătorului agricol să fie aprobată anual prin hotărâre de Guvern. Această obiecție este valabilă și pentru alin.(7) art.19 din proiect.</p>
13	<p>La art.20 obiecție de ordin general „Plăți directe”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Noul concept de „plată directă” care se prezintă drept sprijin financiar, nerambursabil acordat de către Agenție, exprimat în sumă fixă pe unitate de suprafață de teren cultivat și/sau cap de animal nu este pe deplin reglementat din punct de vedere procedural. Astfel, conform alin.(2) art.20 din proiect nu este prevăzut expres categoria de culturi agricole, suprafața terenurilor, speciile și numărul de animale care vor beneficia de plăți directe, ceea ce denotă că autoritatea publică centrală, la propria discreție, la nivel de act departamental, își va stabili reglementările, pe când acestea sunt norme speciale care trebuie să fie stabilite în lege. De asemenea, prevederile alin.(3) al aceluiași articol nu stabilește expres care sunt „activitățile de importanță strategică”, „produsele cu valoare adăugată” și „localitățile din zonele defavorizate”. Acestea fiind stabilite de către autoritatea publică centrală, la propria latitudine, la nivel de act departamental, pe când normele speciale trebuie să fie stabilite prin lege sau la nivel de hotărâre de Guvern. Totodată, sunt neclarități referitor la aplicabilitatea noțiunii de „subvenție” care, de asemenea, este un</p>	<p>În contextul celor expuse mai sus, propunem autorului de a analiza suplimentar capitolul privind „ plățile directe”, prin reglementarea mecanismului de aplicare a plăților directe. În caz contrar, norma nu se susține.</p>

			<p>ajutor bănesc nerambursabil și a noțiunii de „plată directă”, și anume care sunt deosebirile după conținut și procedură. Or, procedura de aplicare a „plăților directe” nu va parcurge etapele de eligibilitate de obținere a subvenției, și anume recepționarea, examinarea, inspectarea, autorizarea cererilor de solicitare a subvențiilor și monitorizarea subvențiilor acordate. Pericolul aplicării normei date constă în faptul că autoritatea este „provocată” să-și creeze condiții, care-i facilitează activitatea, chiar și în detrimentul intereselor beneficiarilor.</p> <p>În concluzie, menționăm că statul trebuie să susțină financiar sectorul agroindustrial, ca fiind o componentă strategică atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere social, însă este necesar de reglementat clar mecanismul de aplicare a plăților directe, astfel încât să nu prejudiciem pe de o parte, interesul statului, iar pe de altă parte, interesele producătorilor agricoli.</p>	
14	La art.23 alin.(1) din proiect „Cuantumul subvenției/plății directe, care urmează a fi achitată solicitantului, poate fi redusă în cazul...”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Sintagma „poate fi redusă” este discreționară, datorită faptului că acordă un spectru larg și discreționar Agenției de a decide referitor la reducerea cuantumului subvenției și plății directe. Este necesar de exclus astfel de construcții normative, întrucât la aplicare vor genera manifestări de corupție, prin reducerea cuantumului subvenției/plății directe, de la caz la caz, în dependență de interes sau scop.	Pentru a evita careva interpretări discreționare a conținutului normei de către persoanele responsabile de aplicarea prevederilor date, propunem de substituit sintagma „poate fi” cu cuvântul „este”.
15	La art.23 alin.(1) lit.a) din proiect „prezentării informațiilor	Competența de a aplica prevederea/luarea	Reducerea cuantumului subvenției/plății directe în baza normei date, în primul rând, distorsionează	Se recomandă autorului de analiza suplimentar

	<p>incomplete pentru obținerea/plăților directe sau ca rezultat al excluderii unor componente neeligibile spre subvenționare, fapt ce, conform naturii sale și legislației în vigoare, nu servește în calitate de temei pentru refuzul subvenționării, dar reclamă reducerea subvenției/plăților directe acordate proporțional cu informația neprezentată”.</p>	<p>deciziei fără criterii clare</p>	<p>natura și scopul subvenționării care presupune un suport financiar, stabilit în urma unor calculări metodologice, acordat în condițiile respectării criteriilor de eligibilitate și, nu unul limitativ sau parțial, iar în al doilea rând, reducerea cuantumului subvenției/plății directe în cazul prezentării informațiilor incomplete la etapa obținerii subvenției, de fapt, este temei de excludere a examinării cererii. De asemenea, creează confuzii și discreții norma „ca rezultat al excluderii unor componente neeligibile spre subvenționare, fapt ce, conform naturii sale și legislației în vigoare, nu servește în calitate de temei pentru refuzul subvenționării, dar reclamă reducerea subvenției/plăților directe acordate proporțional cu informația neprezentată”, întrucât lasă la discreția autorității stabilirea temeiului de refuz, fără careva criterii clare în acest sens.</p> <p>Există riscul ca o parte din mijloacele financiare pentru subvenționare să fie direcționate, în mod discreționar, unor grupuri de persoane care nu întrunesc pe deplin criteriile de eligibilitate, ceea ce ar prejudicia interesele producătorilor agricoli care întrunesc pe deplin criteriile date, prin lipsa mijloacelor financiare în Fondul Național de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural.</p>	<p>necesitatea introducerii art.23 „Reducerea cuantumului subvenției/plății directe”, întrucât în varianta propusă acesta este insuficient reglementat.</p>
16	<p>La art.23 alin.(1) lit.b) din proiect „încălcării, după obținerea subvenției, a normei tehnice și/sau tehnologice privind activitatea de producție agricolă supusă subvenționării care nu este de natură</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Suplimentar la analiza riscurilor identificate la procedura de aplicare a reducerii cuantumului subvenției, menționăm că norma dată este generatoare de manifestări de corupție, și anume prin utilizarea sintagmei „nu este de natură substanțială pentru reclamarea restituirii subvenției sau neacordării acesteia”. În cazul dat,</p>	<p>Propunem autorului de a analiza suplimentar necesitatea introducerii art.23 „Reducerea cuantumului subvenției/plății directe”, întrucât în varianta</p>

	substanțială pentru reclamarea restituirii subvenției sau neacordării acesteia, dar necesită reducerea plății directe acordate sau care ar putea fi acordată”.		se lasă la latitudinea responsabililor de a decide dacă încălcarea este una „substanțială”, fără careva criterii clare în acest sens. Există riscul ca autoritatea, de la caz la caz, în dependență de interes sau scop (beneficii, avantaje etc.), să decidă reducerea cuantumului subvenției, deși, încălcarea ar putea constitui temei de reclamare a subvenției.	propusă acesta este insuficient reglementat.
17	La art.23 alin.(1) lit.c) din proiect „în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare”.		Sintagma „în alte cazuri prevăzute de legislația în vigoare” este cu un înalt nivel de coruptibilitate, datorită faptului că acordă posibilitatea autorității de a decide, la propria discreție, asupra cazurilor de reducere a cuantumului subvenției. Este necesar de exclus astfel norme, întrucât în situația în care nu există lista exhaustivă a condițiilor de reducere a sumei subvenției, va subsista pericolul interpretării și aplicării discreționare a conținutului acestora.	Propunem autorului de analiza suplimentar necesitatea introducerii art.23 „Reducerea cuantumului subvenției/plății directe”, întrucât în varianta propusă acesta nu se susține.
18	La art.33 alin.(5) din proiect „Beneficiarii de subvenții sînt obligați să prezinte informația și documentele solicitate în cadrul verificărilor... respingă cererea de acordare a subvenției cu informarea producătorului agricol, sau după caz să inițieze restituirea sumelor acordate”.		Norma dată nu prevede termenul de înștiințare a producătorului agricol despre respingerea cererii de acordare a subvenției. Această lacună va acorda Agenției aplicarea discreționară a normei fără existența unor termene clare în acest sens.	În scopul sporirii aplicabilității prevederilor, propunem de prevăzut termenul de înștiințare a producătorului agricol.
19	La art.14 alin.(2) lit.d) din proiect „întreprinde măsurile necesare informării spectrului	Acces limitat la informație	Unele concluzii generale privind accesul la informația de interes public a fost expusă la capitolul I al raportului de expertiză anticorupție.	În vederea respectării și asigurării principiului transparenței decizionale,

	cît mai larg de producători agricoli privitor la condițiile de accesare a subvențiilor pentru agricultură și dezvoltare rurală”.		Suplimentar menționăm că, deși asigurarea transparenței este una din atribuțiile de bază a autorității administrative centrale, aceasta este una declarativă, deoarece nu reglementează expres procedura de asigurare a accesului publicului general la informația referitoare la implementarea proiectului.	propunem de completat proiectul cu reglementări privind accesului persoanelor la informația de interes public, astfel încît aceștia să-și poată exercita drepturile și obligațiile ce le revin, cum ar fi plasarea proceselor decizionale (rapoarte, dări de seamă, anunțuri etc.) pe pagina web oficială a autorității, prin asigurarea accesului la sediul autorității, precum și prin expediere prin poștă sau prin alte mijloace disponibile.
20	Art.15 alin.(2) lit.d) din proiect „efectuează verificări pe teren ale investițiilor pentru a stabili eligibilitatea plăților directe”.	Lipsa procedurilor clare de control a implementării prevederilor din proiect	Atribuirea competenței Agenției de a efectua verificări pe teren privind utilizarea mijloacelor financiare subvenționate nu este corelată cu prevederile Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr.131 din 08.06.2012 care reglementează procedura de organizare și desfășurare controlului de stat, principiile fundamentale ale controlului, precum și procedura de efectuare a controlului. Potrivit art. 2 al legii enunțate mai sus „control de stat” reprezintă totalitatea acțiunilor de verificare a respectării de către persoanele supuse controlului a prevederilor legislației, realizate de un organ abilitat cu funcții de control sau de un grup de instituții similare. Iar, Agenția nu este inclusă în lista organelor abilitate	Prin prisma analizei expuse supra, propunem de analizat suplimentar mecanismul de control al subvențiilor.

cu dreptul de a iniția controale și de a acorda mandate de control în domeniile aferente care este anexă la legea enunțată mai sus.

Astfel, aplicarea procedurii de verificare pe teren a investițiilor de către Agenție, de fapt, este o procedură de control preliminară a documentelor prezentate pentru subvenționare, care nu este ajustată la reglementările speciale privind cadrul juridic și instituțional în domeniul efectuării controlului de stat asupra activității de întreprinzător.

În concluzie, menționăm că mecanismul de control propus prin proiect nu corespunde cadrului legal și instituțional în domeniul efectuării controlului de stat, ceea ce va duce la conflicte de norme de drept și la prejudicierea intereselor subiecților raporturilor date.